

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

пр. Перемоги, 10, м. Київ, 01135, тел. (044) 481-32-21, факс (044) 481-47-96
E-mail: ministry@mon.gov.ua, код ЄДРПОУ 38621185

Від _____ № _____

На № _____ від _____

Департаменти (управління) освіти і
науки (молоді та спорту)
обласних, Київської міської
державних адміністрацій

Інститути післядипломної
педагогічної освіти

Дошкільні навчальні заклади

Щодо визначення рівня розвитку
дитини старшого дошкільного віку
за допомогою кваліметричної моделі

Міністерством освіти і науки України, на виконання статті 22 Закону України «Про дошкільну освіту» про обов'язкове виконання дошкільними навчальними закладами незалежно від підпорядкування, типів і форми власності державних вимог до рівня розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку, визначених Базовим компонентом дошкільної освіти та з метою моніторингу якості освітнього процесу, створено робочу групу для розроблення критеріїв визначення рівня розвитку дитини, до складу якої увійшли науковці, методисти, практики (наказ від 03.11.2014 № 1255 «Про утворення робочої групи з розроблення критеріїв визначення рівня розвитку дитини за Базовим компонентом дошкільної освіти та інструментарію їх практичного застосування»).

Робочою групою проведено відповідну роботу та взято кваліметричний підхід до організації освітнього моніторингу оцінювання якісних показників за методикою доктора педагогічних наук Єльнікової Г. В.

Просимо довести до відома працівників районних (міських) управлінь (відділів) освіти, керівників та педагогічних працівників дошкільних

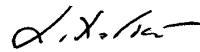

навчальних закладів методичні рекомендації щодо використання в роботі кваліметричної моделі оцінювання рівня розвитку дитини та інструментарій її практичного застосування, що додаються.

Електронний варіант кваліметричної моделі оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України в розділі «Дошкільна освіта» за посиланням: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-baza.html>.

Додаток: на 8 арк.

Заступник Міністра

Павло Хобзей

Додаток
до листа МОН України
№ 4/9-535 від 06.11.2015

Методичні рекомендації
щодо оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку
за допомогою кваліметричної моделі

Якість дошкільної освіти визначається за численними параметрами, основними з яких є цілісний гармонійний розвиток дитини дошкільного віку та її готовність до наступної ланки освіти — початкової школи — і життя в сучасному соціумі. Отримати цілісне уявлення про рівень розвиненості та вихованості дитини і співвіднести фактично досягнуті результати із очікуваними, що необхідно для коригувально-розвивальної роботи з дітьми, дає змогу кваліметричний підхід до організації освітнього моніторингу оцінювання якісних показників за допомогою кількісних балів (за методикою доктора педагогічних наук Єльнікової Г. В.). Крім того такий підхід сприяє створенню оптимальних умов для якнайповнішого розкриття потенційних можливостей кожної дитини.

Факторами оцінювання є зміст освітніх ліній Базового компоненту дошкільної освіти, що містять сумарний кінцевий результат набутих компетенцій випускником дошкільного навчального закладу перед вступом його до школи:

- фізичний розвиток і здоров'я дитини;
- соціальний розвиток;
- природничо-екологічний розвиток;
- предметно-практична діяльність та художньо-естетичний розвиток;
- ігрова діяльність;
- сенсорно-пізнавальний розвиток;
- мовленнєвий розвиток.

Кожен фактор містить **критерії**, що відповідають тим видам компетенцій, яких набувають діти у межах зазначеного фактора. Оцінюють кожен критерій у балах (від 0 до 4) залежно від рівня сформованості відповідної компетенції та біологічної зрілості. Для оцінювання критеріїв використовують такі методи, як спостереження, бесіда, аналіз результатів діяльності дитини.

Невід'ємною складовою системних моніторингових досліджень є кваліметрична модель оцінювання розвиненості та вихованості дитини дошкільного віку (*далі* — кваліметрична модель). Вона містить фактори, критерії і показники такого оцінювання.

Кваліметрія - це наука про методи кількісного оцінювання якості (від латинського "квалі" - якість та древньогрецького "метріо" - вимірювати). Сутність кваліметричного підходу полягає в тому, що будь-яке якісне явище можна розкласти на фактори та критерії, які допомагають розкрити це явище; визначити вагомість факторів, тобто їх пріоритетність та оцінити кожний критерій в межах від 0 до 4. Чим вищий рівень розвитку того чи іншого критерію, тим вища його оцінка.

Інструкцію до кваліметричної моделі оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку наведено у додатку 2.

Кваліметрична модель (додаток 3) містить:

- протокол оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку (*далі* — Протокол);
- кваліметричну модель оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку (*далі* — Програма);
- діаграму з показниками невикористаних резервів розвитку дитини старшого дошкільного віку (*далі* — Діаграма);
- портрет розвитку дитини (*далі* — Портрет) з результатами моніторингу рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку.

Кваліметрична модель передбачає проведення оцінювання на початку і в кінці навчального року. Оцінюють якісні показники за допомогою кількісних балів. При внесенні показників до програми всі розрахунки відбуваються автоматично і відображаються у Діаграмі та Портреті.

При проведенні експертизи вихователі заповнюють Протокол, у якому в балах оцінюють компетенції дітей, орієнтуючись на зміст Базового компонента дошкільної освіти (знає, обізнана, розуміє, усвідомлює, здатна, дотримується, застосовує, виявляє ставлення, оцінює).

Орієнтовні показники оцінювання критеріїв:

- 4 бали — компетенція сформована в повній мірі;
- 3 бали — компетенція сформована в достатній мірі;
- 2 бали — компетенція сформована посередньо;
- 1 бал — компетенція сформована мінімально;
- 0 балів — компетенція не сформована.

Аналізуючи оцінки, представлені в моделі, можна одразу зробити висновок, які складові потребують доопрацювання. Так, аналізуючи за кожним критерієм, чітко простежуються слабкі сторони, конкретні напрямки,

над якими педагог має попрацювати, щоб підвищити якість своєї роботи над розвитком компетенції кожної дитини.

Подібне оцінювання може проводити як сам педагог так і вихователь-методист дошкільного навчального закладу.

Для ефективного планування роботи з дітьми в старшій групі рекомендується проводити оцінювання розвитку дітей на початку навчального року у вересні-жовтні (1-ше оцінювання). За результатами оцінювання доречно внести корективи в план роботи, аби приділити належну увагу тим компетенціям, які у дітей недостатньо сформовані.

За результатами першого оцінювання керівник закладу освіти не повинен приймати жодних управлінських рішень, оскільки вона проводиться виключно для корекції освітньої діяльності вихователя.

Друге оцінювання розвитку дітей доцільно проводити у квітні-травні (2-ге оцінювання) і за його результатами визначати сумарний кінцевий показник рівня розвиненості та вихованості дитини старшого дошкільного віку. При цьому, Діаграма дасть змогу з'ясувати невикористані резерви розвитку дитини.

Ці та інші матеріали моніторингу можуть бути використані для забезпечення наступності між дошкільною та початковою ланками освіти.

Звертаємо увагу, що використання кваліметричної моделі оцінки розвитку дитини старшого дошкільного віку можливе лише за наявності комп'ютера та за бажанням педагогічного колективу закладу.

Комп'ютерну програму оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку розміщено на офіційному сайті Міністерства освіти і науки України за посиланням: <http://mon.gov.ua/activity/education/doshkilna/norm-baza.html>. Щоб скористатися нею, її слід скопіювати на комп'ютер. Відтак потрібно ознайомитися з інструкцією, у якій описано порядок роботи з кваліметричною моделлю.

ІНСТРУКЦІЯ

до кваліметричної моделі оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку

1. Уважно прочитайте інструкцію!
2. Відкрийте вкладку «Бланк протоколу». Уведіть назву ДНЗ і прізвища педагога, що проводить оцінювання та роздрукуйте необхідну кількість.
3. Передайте бланки протоколу педагогу (іншій відповідальній особі) для проведення оцінювання.
4. По завершенню оцінювання зберіть у педагогів заповнені бланки протоколів.
5. Відкрийте вкладку «Програма». Уведіть у комірки блакитного кольору прізвище, ім'я дитини, термін проведення відповідного оцінювання та бали, зазначені педагогами у протоколах.
6. Відкрийте вкладку «Діаграми». Проаналізуйте діаграми резервів розвитку дитини, роздрукуйте їх за необхідності.
7. Відкрийте вкладку «Паспорт». Проаналізуйте зведені дані оцінювання рівня розвитку й вихованості дитини старшого дошкільного віку. За необхідності, роздрукуйте паспорт розвитку дитини.
8. Збережіть файл у потрібній папці.

Протокол
оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку

ДНЗ:

Вихованець:

Оцінювання:

1-е оцінювання   2-е оцінювання
(необхідне підкреслити)

Фактор	Критерій	Бали оцінювання
I. Фізичний розвиток й здоров'я дитини	1. Біологічна зрілість (вага, зріст)	
	2. Здоров'ябережувальна компетенція	
	3. Особистісно-оцінна компетенція	
II. Соціальний розвиток	4. Родинно-побутова компетенція	
	5. Соціально-комунікативна компетенція	
III. Природничо-екологічний розвиток	6. Природничо-екологічна компетенція	
IV. Предметно-практична діяльність та художньо-естетичний розвиток	7. Предметно-практична компетенція	
	8. Художньо-продуктивна компетенція	
V. Ігрова діяльність	9. Ігрова компетенція	
VI. Сенсорно-пізнавальний розвиток	10. Сенсорно-пізнавальна компетенція	
	11. Математична компетенція	
VII. Мовленнєвий розвиток	12. Комунікативна компетенція	
	13. Мовленнєва компетенція	

Педагоги::

_____

(підпис)

(П.І.Б.)

_____

(підпис)

(П.І.Б.)

Критерії оцінювання:	Дата:
4 бали - компетенція сформована в повній мірі;	". . . ." . . . . 20 . . . . рік
3 бали - компетенція сформована в достатній мірі;	
2 бали - компетенція сформована посередньо;	
1 бал - компетенція сформована мінімально;	
0 балів - компетенція не сформована.	

Програма
Кваліметрична модель
 оцінювання рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку

ДНЗ:

Вихованець

Термін 1 оцінювання:

Термін 2 оцінювання:

Фактор	Критерій	1 оцінювання			2 оцінювання			Зміни	
		бал оцінювання	оцінка критерію	оцінка фактора	бал оцінювання	оцінка критерію	оцінка фактора	критерій	фактор
I. Фізичний розвиток й здоров'я дитини	1. Біологічна зрілість (зріст, вага)								
	2. Здоров'ябережувальна компетенція								
	3. Особистісно-оцінна компетенція								
II. Соціальний розвиток	4. Родинно-побутова компетенція								
	5. Соціально-комунікативна компетенція								
III. Природничо-екологічний розвиток	6. Природничо-екологічна компетенція								
IV. Предметно-практична діяльність та художньо-	7. Предметно-практична компетенція								
	8. Художньо-продуктивна компетенція								
V. Ігрова діяльність	9. Ігрова компетенція								
VII. Сенсорно-пізнавальний розвиток	10. Сенсорно-пізнавальна компетенція								
	11. Математична компетенція								
VIII. Мовленнєвий розвиток	12. Комунікативна компетенція								
	13. Мовленнєва компетенція								
Бальна оцінка									
Рівень розвитку дитини		Високий			Високий				

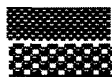

Невикористані резерви
розвитку дитини старшого дошкільного віку
ДНЗ:

Вихованець: 0

Фізичний розвиток і здоров'я дитини	0,00 0,00
Соціальний розвиток	0,00 0,00
Природничо-екологічний розвиток	0,00 0,00
Предметно-практична діяльність та художньо-естетичний розвиток	0,00 0,00
Ігрова діяльність	0,00 0,00
Сенсорно-пізнавальний розвиток	0,00 0,00
Мовленнєвий розвиток	0,00 0,00

За результатами:

- 1 оцінювання;

- 2 оцінювання.

Результати моніторингу
рівня розвитку дитини старшого дошкільного віку

ДНЗ:

Вихованець:

Термін 1 оцінювання:

Термін 2 оцінювання:

Фактор	1 оцінювання	2 оцінювання	Зміни
I. Фізичний розвиток й здоров'я дитини			
II. Соціальний розвиток			
III. Природничо-екологічний розвиток			
IV. Предметно-практична діяльність та художньо-естетичний розвиток			
V. Ігрова діяльність			
VI. Сенсорно-пізнавальний розвиток			
VII. Мовленнєвий розвиток			
Бальна оцінка			
Рівень розвитку	<i>Високий</i>	<i>Високий</i>	

Портрет розвитку дитини

